Beantwoording technische vragen Programmabegroting 2024-2027 (deel 1)

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
PvdA	1	Algemeen				Over de opmaak: waarom overal bullets en geen nummering bij de uitleg. Is nummering niet praktischer communiceren? Nu moeten wij tellen… Zo van wij hebben een vraag bij pagina 12 bullet 26… **Antwoord:** Gaan we in het volgende P&C document rekening mee houden.
PvdA	2	Algemeen				Over de leesbaarheid. Die wordt beter! Complimenten. **Antwoord:** Bedankt.
PvdA	3	Aanbieding		Aanpak te kort meerjarenraming	7	Blij dat gemeente het VNG-advies volgt. **Antwoord:** Waarvan akte.
PvdA	4	Aanbieding		Tabel Begrotingsperspectief	8	Onjuist/onduidelijk, maar zou worden vervangen(?). **Antwoord:** De tabel is wel juist. Voor de verduidelijking zie raadmededeling d.d. 9 oktober 2023.
CU	5	0	0.1 Bestuur	Beleidsindicatoren	9	Betekent dat het verschil tussen formatie en bezetting (in 2024: 0,9) dat er extra inhuur plaatsvindt of lopen projecten vertraging op? Op welk programma speelt dit 'tekort'? **Antwoord:** Nee dat betekent het niet. De bezetting zal altijd afwijken van de formatie. In een organisatie zullen er altijd vacatures zijn door het verloop van het personeel. Het verschil is een momentopname ten tijde van het opstellen van de begroting.
PvdA	6	0	0.3 Financiën	Beleidsindicatoren	12	Bullet 2 Externe inhuur: kosten als extern dalen komende jaren sterk. Erg fan van, maar hoe? **Antwoord:** In de begroting is alleen een budget voor inhuur tbv het seizoenswerk opgenomen. Dat verklaart het lage percentage voor de begroting 2023 en 2024. Gedurende een jaar wordt inhuur gepleegd als gevolg van ziekte (inclusief vervanging zwangerschap), tijdelijke invulling vacatures etc en invulling tijdelijke projecten. De dekking van deze inhuur gebeurt veelal ten laste van de loonkosten. Dus het werkelijke percentage voor een jaar zal hoger zijn.
PvdA	7	0	0.3 Financiën	Begroting Programma 0	13	1. *0.2 - Burgerzaken* ***(Lasten)*** : bijna verdubbeling van lasten 2023-2024. 2. *0.4 - Overhead* ***(Lasten)*** : gaan behoorlijk omhoog, hoe komt dit? Komt dit door daling extern/stijging intern qua personeel (zie ook punt 12 hierboven)? 3. *0.7 - Alg. Uitkering en ov.uitk. Gemeentefonds* ***(Baten)***: flink minder geld van de staat, bijna 5 miljoen minder per jaar over periode 2025-2027. Wij zijn zeer bezorgd. Zie ook opmerking van ons over pagina 7 VNG-advies. **Antwoord:**

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
						0.2 Burgerzaken: dit heeft te maken met deels nieuw beleid (inwonersparticipatie, project direct duidelijk), bijstelling lasten verkiezingen, hogere afdracht leges aan het Rijk en een hogere doorbelasting loonkosten. Voor de begroting 2024 zijn de verdelingen van de doorgerekende loonkosten geactualiseerd. 0.4 Overhead: de lasten 2024 zijn lager dan de lasten 2023. En in de verdere jaren is er ook een afname. 0.7 Alg uitkering: Wij zijn ook bezorgd over de ontwikkelingen omtrent de financieringssystematiek van de algemene uitkering.
CU	8	2	Verkeer	2.1	16	Op welke wijze vindt de ondersteuning plaats bij het realiseren van zgn hub's. Denkt u dat er in 2024 concrete plannen worden gerealiseerd? **Antwoord:** De ondersteuning voor het realiseren van Hub's bestaat naast het adviseren en samen optrekken met diverse belanghebbenden en overige overheidsinstellingen uit het opstellen en ter goedkeuring aanbieden van een Omgevingsplan. Gezien de complexiteit van een dergelijke hub en een zorgvuldig ruimtebeslag is het niet de verwachting dat in 2024 sprake is van een gerealiseerd en in werking zijnde Hub.
CU	9	2	Verkeer	2.1	16	Snelfietspaden? Waar? Waarheen? Wanneer? Is het in de begroting opgenomen en voor welk bedrag? **Antwoord:** De Raad is door middel van de mededeling aan de Raad van 17 december 2019 (iBabs ID 469, 7-1-2020, Fietsagenda) geïnformeerd over de fietsambitie van Zuidoost Fryslân. Onderdelen hiervan zijn de Quickscan hoofdfietsnetwerk Zuidoost Fryslân en de tracéstudie Drachten-Heerenveen. Op dit moment wordt gewerkt aan een kwaliteitsimpuls voor bestaande fietsverbindingen. De huidige verbindingen zoals in de Quickscan zijn genoemd voldoen op dit moment aan de behoefte.
PvdA	10	2	Verkeer	Begroting Programma 2	17	*2.1 Verkeer en vervoer **(Lasten)***: lasten halveren de komende jaren, hoe komt het dat in 2023 dit bedrag extreem veel hoger is? Komt dit door infrastructuur Haerenkwartier? Anders? **Antwoord:** Dat wordt inderdaad veroorzaakt door de lasten voor de herinrichting van de openbare ruimte van het Haerenkwartier.
OB	11	2	Verkeer	Nieuw beleid: kwaliteit van wegen	17	Er wordt voorgesteld om voor planjaar 2024-2025 €700.000,- investeren. Komt dat bovenop de € 500.000,- die de raad heeft toegezegd voor 2024-2025 in 2022 ? **Antwoord:** De € 500.000 is door de Raad beschikbaar gesteld voor uitvoeren van maatregelen vanuit het SPV (Strategisch Plan Verkeersveiligheid). De twee keer € 700.000 is ten behoeve van het onderhoud van wegen zoals toegelicht tijdens de presentatie Kwaliteitsimpuls Wegen op 3 oktober 2023 (Themaraad).

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
CU	12	3	Economie	3.1	18	U geeft aan de bedrijventerreinen wilt uitbreiden. Is bij u bekend in hoeverre hoe aanvraag voor is. **Antwoord:** De basis voor uitbreiding van bedrijventerrein is gebaseerd op een extern onderzoeksrapport van Bureau Louter. Ook merken wij bij een actuele selectieprocedure voor de verkoop van een tweetal bedrijfskavels in Oosterwolde dat de vraag groter is dan ons aanbod.
PvdA	13	3	Economie	3.1	19	**Wat mag het kosten?** Er wordt gesproken over 35k **structureel** begroot, is dit niet slechts voor een paar jaar begroot van niet-structurele middelen, wellicht herinneren wij ons dit verkeerd? **Antwoord:** Bij het heroverwegingsproces in 2021 heeft u besloten om de bijdrage aan de BIZ vanaf 2022 structureel te begroten. De huidige BIZ loopt tot en met 2025.
PvdA	14	3	Economie	Begroting Programma 3	20	*3.2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur:* baten en lasten muteren flink, hoe kan dit? Resultaten ook: wat verklaart deze verschillen per 2024? Komt dat mogelijk door subsidies o.i.d.? **Antwoord:** Dit zijn de cijfers grondexploitatie bedrijventerreinen, geactualiseerd bij de jaarrekening 2022. Elk jaar bij de jaarrekening worden de cijfers geactualiseerd.
PvdA	15	4	Onderwijs	4.1	22	Onderwijshuisvesting. Er wordt gesproken over uitvoering van beleid wat sterk doet neigen naar accommodatiebeleid (integraal huisvesting plan). Wordt dit uit het accommodatiebeleid getrokken, of gaan we dit wel meenemen in het accommodatiebeleid? En de financiering hiervan? **Antwoord:** Het Integraal Huisvesting Plan voor het onderwijs loopt synchroon met het accommodatiebeleid en wordt volgens planning in april 2024 opgesteld. Het bespreken en vaststellen van het I.H.P. en het accommodatiebeleid door de raadscommissie en raad staat gepland voor mei - juni 2024.
CU	16	5	Recreatie	5.2	25	Op welke manier gaat u de ondersteuning bieden bij het toekomstbestendig maken? **Antwoord:** Binnen diverse projecten (Zuidoost Friesland, Recreatieschap e.d.) is duurzaamheid/toekomstbestendig maken een belangrijk thema. Dit kan zijn op het vlak van bebording, paden, materialen e.d.
CU	17	5	Recreatie	5.2	25	‘Bij Appelscha 3.0 wordt genoemd in relatie tot TRZF maar niet met Recreatieschap Drenthe. Kunt u dit verschil uitleggen. **Antwoord:** TRZF en Appelscha 3.0 houden zich bezig met de marketing en communicatie. TRZF regionaal en Appelscha 3.0 lokaal. Het Recreatieschap is geen marketingorganisatie maar een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Alle Drentse gemeenten én Ooststellingwerf maken deel uit van de GR. Het Recreatieschap ondersteunt de gemeenten in de vitalisering en groei van de vrijetijdssector. Dat doet zij met haar projecten, met kennis en de inzet van het

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
						stimuleringsfonds voor recreatie en toerisme. Daarnaast speelt zij een belangrijke rol binnen de toeristische informatievoorziening en ontwikkelt en onderhoudt het Recreatieschap recreatieve routes en netwerken.
OB	18	5	Recreatie	5.2	25	Wat gaan we er voor doen: De combinatie van bullit 4, we gaan verder met het uitvoeren van de pilot Vitale vakantie parken in combinatie met bullit 6, we brengen de pilot Vitale vakantiepark de Hildenberg verder tot uitvoering. Vraag opmerking: de opmerking over 'afhankelijk van de evaluatie eind 2023 zou beter op zijn geweest" **Antwoord:** Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie wordt het vervolgtraject bepaald.
OB	19	5	Recreatie	5.2	26	Wat gaan we er voor doen: laatste bullit eerste tekst deel: Het stukje over de Bosbergtoren is onduidelijk. Wat doen we nou wel en niet qua onderhoud en storingen? **Antwoord:** De Coöperatie is verantwoordelijk voor het beheer en dagelijks onderhoud, het inrichten van een meldpunt en het coördineren van klachten en meldingen. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderhoudscontracten van de Bosbergtoren.
OB	20	6	Sociaal Domein	6.1	30/31	Wat mag het kosten: De subsidie voor "Vraag elkaar" wil men van incidenteel naar structureel brengen. Vraag: wanneer krijgen we een evaluatie van de opbrengst van vraag elkaar. Hoe kunnen we anders een afweging over de inzet van dit middel? **Antwoord:** VraagElkaar heeft drie jaren achtereen incidentele subsidie van de gemeente ontvangen. Van rechtswege krijgt een subsidie dan vanzelf een structureel karakter. Dit betekent vooral dat de gemeente de subsidieontvanger tijdig moet informeren wanneer zij de subsidie wil wijzigen of stoppen. Bij de financiële heroverwegingen in juli 2021 heeft uw raad structureel € 45.000 per jaar beschikbaar gesteld voor tegengaan van eenzaamheid. Het is de taak van het college om bij dit doel passende interventies te kiezen, uit te voeren en te evalueren. In april 2022 heeft uw raad het evaluatierapport over de inspanningen van VraagElkaar in 2021 ontvangen. In november 2023 worden de resultaten opnieuw gemeten. D.m.v. een mededeling aan de raad zullen we u hierover informeren.
OB	21	6	Sociaal Domein	6.1	31	Vraag: van wie is het gebouw de buurthuiskamer in het Haerenkwartier? **Antwoord:** De buurthuiskamer is van Actium.
PvdA	22	6	Sociaal Domein	Begroting Programma 6	37	1. *6.1 Samenkracht en burgerparticipatie **(Lasten)**:* waarom zijn de lasten dit jaar zo hoog ten opzichte van vorig en volgende jaren? 2. *6.71C – Dagbesteding (WMO) **(Lasten)**:* lasten 1 miljoen hoger dan vorig jaar, blijft hangen op dit niveau. Waar komen deze extra lasten weg? 3. *6.73A t/m 6.74c **(Lasten)***: mooie bedragen, maar enigszins willekeurig? Het lijkt op een totaalsom gedeeld door de vakjes, maar dat is natuurlijk nietszeggend. Dit komt waarschijnlijk door de nieuwe begrotings-indeling. Hoe kunnen we de vakjes betrouwbaar gevuld krijgen?

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
						4. *6.1 Samenkracht en burgerparticipatie **(Baten)***: 2023 erg hoog, per 2024 weer laag, hoe komt dit? Mogelijk subsidies die wegvallen? 5. *Resultaat na bestemming*: komende jaren (2024, 2025, 2026) 1,5 miljoen hogere lasten, daarna weer terug naar oude niveau. Waar komt dit precies door? **Antwoord:** 1. Dit komt om dat in dit taakveld de lasten en baten voor opvang Oekraïners verantwoord worden. In 2023 is dit aan de baten en lastenzijde van de begroting verwerkt. Voor 2024 is hier nog niks opgenomen. 2. Dit is een nieuw taakveld sinds 2023. Vanaf 2023 is er dan ook op begroot. 3. Dat klopt. Deze taakvelden zijn nieuw sinds 2023. Het is lastig op voorhand in te schatten waar de meeste lasten vallen. Na 2023 kunnen we met die ervaringscijfers de begroting beter inrichten per taakveld. 4. Zie 1. 5. Dit komt hoofdzakelijk door incidentele lasten. Zie daarvoor het overzicht incidentele baten en lasten in bijlage c van de begroting.
PvdA	23	7	Volksgezondheid	7.2	44	*Wat mag het kosten Punt 5:* "Vermoedelijk komen meer rijksmiddelen vrij" voor energietransitie. De raad wordt op de hoogte gesteld via P&C cyclus, wij zouden dit ook graag terug willen zien in de startnotitie energietransitie van Q4. Lukt dat? Wij zien wel dat NU de financiële middelen voor deze kostbare transitie niet erg hoog zijn. Wat zijn de verwachtingen van "Vermoedelijk komen meer rijksmiddelen vrij" voor energietransitie"? **Antwoord:** Gemeenten ontvangen voor de periode 2023-2025 rijksmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. De verwachting is dat deze tijdelijke middelen (mede door afspraken tussen provincies en het rijk) structureel beschikbaar komen voor gemeenten voor in ieder geval de periode tot 2030. Over de definitieve beschikking van deze middelen en het karakter (incidenteel of structureel) wordt u via de P&C cyclus op de hoogte gesteld.
PvdA	24	8	Bouwen, wonen ..	Begroting Programma 8	49	8.1 Ruimtelijke ordening (Lasten): 2023 heeft t.o.v. 2024 2 miljoen hogere lasten, waar komt dit door? **Antwoord:** Dit wordt met name veroorzaakt door de beschikbaar gestelde middelen voor de verwachte lasten die betrekking hebben op de omgevingswet en de Taskforce woningbouw.
CU	25		Paragraaf 1	Leges	54	Wat is de oorzaak van de inkomstenverhoging bij burgerzakenleges? **Antwoord:** Deze verhoging heeft te maken met de 5 jaarlijkse reisdocumenten piek. De komende 5 jaar zal er landelijk meer dan een verdubbeling plaatsvinden aan aanvragen. Dit is om de 5 jaar het geval omdat vanaf 2014 de reisdocumenten 10 jaar geldig werden i.p.v. 5 jaar levert dit een 5 jaarlijkse dip en een 5 jaarlijkse piek op voor alle gemeenten op.

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
PvdA	26		Paragraaf 2	Tabel Risico/beheersm.	59	Over risicobeheersing in het algemeen: elke keer risico's/beren op de weg, maar dit document zegt dat er geen beren zijn. Mooi! **Antwoord:** Risico's zijn er altijd, maar met de juiste beheersmaatregelen worden deze als beheersbaar gezien.
PvdA	27		Paragraaf 2	Tabel Fin. Kengetallen	62	Alle ratio's prima. Stabiel, hier zijn wij erg tevreden mee. **Antwoord:** Dat is goed om te lezen. Het college is ook tevreden over de ratio's en de stabiele financiële positie.
PvdA	28		Paragraaf 3	Gymnastieklokalen	66	"Raad geïnformeerd over gymnastiekhalletje nabij de Toekan". **Waarschuwing**: college, doe dit nou niet, dit is perfect voor accommodatiebeleid, als opmerking op amendement A-019 naar aanleiding van recente ontwikkelingen omtrent accommodatiebeleid. Is deze faciliteit echt noodzakelijk, kunnen ze niet uitwijken naar SWC? (Wellicht een politieke opmerking. Maar de PvdA is not amused). **Antwoord:** Dit is geen technische vraag.
OB	29		Paragraaf 3	Sportaccommodaties	68	1e alinea laatste zin: Zijn dat de onderhoudsplannen die de raad in September 2023 in de commissie vergadering kreeg? Zo ja, waarom dan pas in september als er begin 2023 al onderhoudsplannen waren opgesteld? **Antwoord:** De onderhoudsplannen die in september 2023 door de raadscommissie zijn besproken betroffen de 3 B's, de Steegdehal, MFA de Kompaan, MFA Haulerijk en MFS de Boekebeam; onder de kopjes: Sportaccommodaties (blz 68) en Multifunctionele – welzijnsaccommodaties (blz 67). NB. Het concept raadsvoorstel over de voorzieningen nieuwe MOP's is in mei 2023 door het college aangeleverd. De Agendacommissie heeft het punt verplaatst naar september 2023.
PvdA	30		Paragraaf 7	Grondbeleid	83	Structuurvisie: is deze er? Voor zover wij weten niet. Dit is natuurlijk de kapstok voor vele andere activiteiten zoals Taskforce Wonen, maar ook ontwikkeling van bedrijvengebied en grondacquisitie/beleid in het algemeen. Is het niet krom om met accommodatiebeleid bezig te gaan als er geen structuurvisie is? Of missen wij iets? **Antwoord:** De structuurvisie is vervallen bij de vaststelling van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is de kapstok voor de ruimtelijke indeling van onze omgeving. Accommodatiebeleid is een onderdeel van de indeling van de bebouwde omgeving.
CU	31		Paragraaf 7	Grondbeleid	84	Wat is de actuele situatie met betrekking tot bedrijventerrein Turfsteker? Zijn hier nog kavels uit te geven? Bent u bezig met actuele grondverwerving om extra kavels aan te kunnen bieden. **Antwoord:**

Partij	Nr	**Hoofdstuk (tegel)**	**Paragraaf (onderdeel)**	**Titel (subonderdeel)**	**Pagnr.**	Vraag
						In Haulerwijk beschikken wij nog steeds over uitgeefbare industriegrond. Wij zijn bezig met actuele plannen over de wijze waarop we deze grond willen gaan aanbieden. Het verwerven van extra grond speelt hier momenteel niet.
CU	32		Paragraaf 9	Regiodeal ZOF	91	Wat is de reden dat het uitvoeringsprogramma Recreatie en toerisme niet afgerond kan worden voor de einddatum van 1 oktober 2024? Hebt u een indicatie van de extra overheadkosten? **Antwoord:** Diverse projecten maken onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma. Een deel van de projecten nemen meer tijd in beslag dan verwacht en kunnen niet voor de einddatum worden afgerond. Via de P&C cyclus wordt een voorstel aan u voorgelegd voor de extra overheadkosten, zodra hier duidelijkheid over is.
PvdA	33		Paragraaf 9	Regiodeal ZOF	91	Teruggrijpend op opvallend minder inkomsten vanaf 2024, komt dit mogelijk door wegvallen gelden van Regio Deal Zuidoost Friesland? **Antwoord:** Wij hebben niet helder op welke inkomstendaling u doelt.
CU	34		Begrotingspositie	Uitgangspunten	101	Wat maakt dat het sociaal domein wordt geïndexeerd op 80% lonen en 20% prijzen? Wijkt dit af van wat gangbaar is? Welke consequenties heeft dat? **Antwoord:** Omdat de lasten binnen het sociaal domein hoofdzakelijk uit salarislasten (bij de aanbieders) bestaat. Dit zorgt ervoor dat de indexatie hoger is dan bij de begrotingsposten van bijvoorbeeld subsidieontvangers.
PvdA	35		Nieuw Beleid	3. Onderhouds-budgetten dorpshuizen	104	Vraag is om lasten te verhogen met 15k per jaar structureel per dorpshuis, is het niet slimmer om gezien het komende accommodatiebeleid dit budget niet te verhogen, maar kijken wat mogelijk van de incidentele gelden kan? Deze vraag komt natuurlijk van meerdere partijen over deze begroting en is precies een MOP-discussie die we niet nogmaals moeten hebben! Eerst het Accommodatiebeleid dan dit soort zaken. Wat vindt u hiervan? **Antwoord:** Dit betreft een indexering in verband met de sterk stijgende bouwkosten. Deze jaarlijkse bijdrage wordt door SODO toebedeeld aan dat dorpshuis dat op dat moment toe is aan groot onderhoud, renovatie etc. Zonder deze ophoging kan met de huidige prijzen het onderhoud niet adequaat worden uitgevoerd.
PvdA	36		Bijlagen	A. Kerngegevens	117	*"Kruidenrijk gras/bleomrijke bermen (Openbaar groen in ha.)*: wat zijn bleomen? (Flauw grapje) **Antwoord:** Bleomrijke moet inderdaad bloemrijke zijn.